

Корецька централізована система
публічно-шкільних бібліотек

*Свято-Воскресенський
Троїцький Корецький
ставропігійний жіноцї
монастир*

Дайджест

Корець – 2009

Свято-Воскресенський Троїцький
Корецький
ставропігійний жіночий монастир: Дайджест
– Корець, 2009. – 16 с.

Видання приурочено до 390-річчя Корецького Свято-Троїцького жіночого монастиря, в якому висвітлюється коротка історія монастирської обителі від часів заснування і до сьогодення.

Дайджест орієнтований на краєзнавців, студентів, учнів, працівників бібліотек та всіх, хто цікавиться історією рідного краю та його архітектурними пам'ятками.

Підготувала: О.Б. Дулевич – провідний
бібліотекар відділу
обслуговування
Корецької ЦРБ.

Комп'ютерний
набір та верстка: В.А. Кравчук – оператор
ЕОМ Корецької ЦРБ.

*Святі отці найвищого рангу вважають, що
Корецька обитель „знаходиться під особливим
небесним покровительством Божої Матері”.*

Корецький Свято-Троїцький жіночий монастир

*Перший ігумен Києво-Печерського
монастиря Варлаам у 1064 році здійснював
паломництво по святих місцях. Поді він і
заклав на Корецькому тригир'ї жіночий
монастир на честь Благовіщення Пресвятої
Богородиці.*

У старовинному містечку Корець розмістився один з найдавніших храмів нашої країни - Свято-Троїцький жіночий монастир. Його історія починається з XVII ст. Православну обитель у 1620 році заснував князь Самуїл Корецький. На той час у місті вже був Свято-Воскресенський жіночий монастир. Перша обитель була закладена у 1064 році

на північному напівостровку над річкою Корчиком, відокремленому від суші мурованим мостом перед в'їзною брамою. Цей храм став називатися Корецьким Благовіщенським жіночим монастирем. Однак то були часи монголо-татарської навали. В 1242 році монастир був зруйнований. Біди воєн, міжусобиці князів, татарське ярмо не давали розвиватися православ'ю. А тут ще й насадження римо-католицької віри через литовських князів і польських королів. Проте та любов і щирість, з якими народ прийняв віру Христову, не зубожіли в ньому і в наступні часи.

Як свідчить книга «Свято-Воскресенський Троїцький Корецький ставропігійний жіночий монастир»: «З припиненням спустошливих нападів монголо-татар Корецький монастир почав відновлюватися з маленької каплиці, навколо якої була обладнана потужна оборонна стіна, 15-метровий рів, який наповнявся від річки Корчик, відділяв обитель від міських поселень. По завершенню будівництва

монастир набув вигляду неприступної твердині». Відроджена обитель настільки зміцніла, що допомогла у будівництві Почаївського монастиря, передавши на його користь у 1274 році 221 тисячу золотих.

Одночасно з монастирем будувався замок на кам'яному плато, який, здавалось, також був неприступною фортецею.

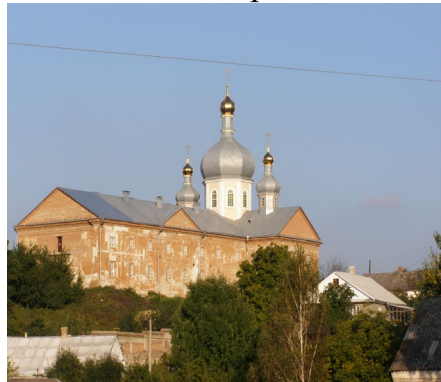
Проте у 1496 році Корецьку обитель зруйнував кримський хан Менглі-Гірей. Два тижні тривала облога міста. І коли нарешті ворог увірвався в обитель, вона виявилась пустою. «Сестри і воїни князя Василя

Корецького покинули монастир, скориставшись підземними ходами. Монастир був зруйнований повністю і лише руїни свідчили про існування священного місця. Корецький Успенський монастир припинив своє існування на три чверті віку.

Як не було важко, але в 1579-1580 роках будівництво Корецького монастиря завершилось. «Враховуючи те, що древня Корецька обитель воскресла із попелу, князь Іоаким побажав освятити монастирський храм на честь Воскресіння Христового. У день освячення численне духовенство і віруючі зібралися у дворі монастиря. Єпископ Гедеон з духовенством освятив престол, жертovníк і храм на честь Воскресіння Христового, після чого була здійснена собором архієреїв і духовенством перша Божественна літургія».

А увечері, як свідчать церковні джерела, владика Гедеон постриг у монахині княжну Софію, дочку князя Іоакима, з іменем Серафима, яка стала першою монахиною нового Корецького Воскресенського жіночого монастиря. Так відродився з руїн і почав нове життя новий Корецький Свято-Воскресенський жіночий монастир. А ігуменія Серафима управляла обителлю більше 50 років у дуже важкий період, який характеризувався захистом православ'я від католицизму.

Але монастир не міг вмістити усіх православних монахинь, які прийшли з інших монастирів, шукаючи захисту від католицького насилля. Тому ігуменія Серафима попросила свого брата, князя Самуїла, побудувати нову, більшу обитель. У розпорядженні князя були свої цегельні заводи, вапнярні, робоча сила. Тому храм і сестринський корпус будували швидкими темпами. Втім побачити монастир князю Самуїлу не вдалося. Через два роки він загинув у битві з турками. Будівництво перейшло у руки брата католика Яна-Карла. Але і той справу не завершив. І лише у 1810 році монастирський храм добудував останній корецький князь Йосип Чарторийський. У 1831 році під час польських повстань монастир згорів. У 1864 році за відбудову святини взялася ігуменія Аполлінарія, настоятелька Воскресенського монастиря. А через 13 років будівництво завершила новопризначена ігуменія

Феофанія. Художній розпис вівтаря і центральної частини храму зробили майстри Почаївської іконописної майстерні: послушник іконописець Петро Патокин і три його помічники із лаври. Іконостас замовили у Москві. 21 вересня 1880 року православну обитель освятили як Свято-Троїцький жіночий монастир.

Головна споруда архітектурного комплексу монастиря - Троїцький собор з двома боковими вівтарями на честь Успіння Божої Матері та преподобного Іова Почаївського. До собору прибудовані келії з трапезною і тепла церква на честь Іоанна Хрестителя. Церква - цегляна тринефна чотири-поверхова споруда з напівкруглою апсидою. Келії мають вигляд двоповерхових будинків коридорного типу з однобічним розташуванням приміщень. Дзвінниця цегляна, триярусна, оформлена з використанням у декорі численних кокошників, колонок та поясів.

Архітектура монастирського комплексу відображає характерні особливості українського мистецтва XVII—XVIII ст., його взаємозв'язок з московською архітектурою.

Головною спорудою Троїцького собору був прямокутний базилікальний костел. Чотири квадратні стовпи ділять основний об'єм на три нефи. В XIX ст.,

коли будівлю передали у володіння православної церкви, то костел відповідно перебудовували.

Надбудовані бічні нефи непропорційні "п'ятиглаві". Збереглося барокове оздоблення фасадів. Характерним для католицького монастирського будівництва, є розташування Г-подібного в плані корпусу, який прилягає під прямим кутом до західної частини північного фасаду костелу. Дзвіниця триярусна, перші два яруси квадратні, верхній восьмигранний.

Вже при православному монастирі - побудована церква Івана Предтечі. Це невеликий одноповерховий храм, прибудований до східного торця головного корпусу келій.

На території монастиря знаходиться могила Анни Андро, дівоче прізвище Оленіна. За переказами, це перша наречена російського поета Олександра Пушкіна. "Я вас любил...", "Что в имени тебе моем", "Не пой, красавица, при мне", "Ее глаза". Ці вірші 29-річний Пушкін присвятив саме їй. Заміж Анна Андро вийшла лише після смерті поета за Федора Андро, який був президентом Варшави. У 1885 році, після смерті

чоловіка, Анна Олексіївна поселилася у маєтку молодшої доньки поблизу Корця. У свої останні роки жінка вела набожне життя і була покровителькою храму. Опікувалася монастирським сирітським притулком. Саме тому, вперше за історію чернецтва, мирянку поховали на території православної обителі, хоча Анна черницею так і не стала.

Прикраса монастирського двору - пасіка. Вона

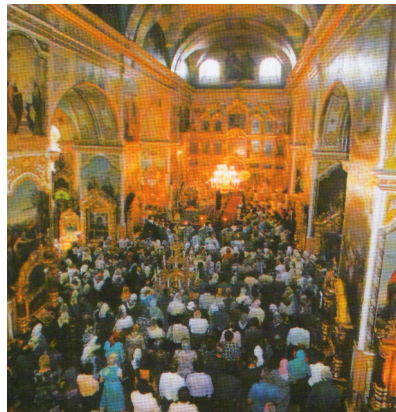
нагадує православне село-приход. По центру храмакет Троїцького собору. Пасіка, яку доглядають самі монахині, - символ єднання служіння Богові у молитві та чернечій праці заради Христа та в славу Божої Ма-

тері.Є у дворі і монастирська криниця. Цілющої води з неї приходять попиту усі прочани.

У 1905 році на території монастиря побудували триярусну дзвіницю. Відтоді її дзвони щоразу скликають людей у храм.

У радянський період Корецька обитель була одним із дев'яти діючих монастирів України, які не закрила влада. Під його дахом знайшли своє пристанище черниці інших монастирів.

Центр монастирського життя - Свято-Троїцький собор. У ньому знаходяться престоли в честь Святої Трійці, в честь Успіння Пресвятої Богородиці та в ім'я преподобного Іова Почаївського. Одній із плащаниць храму понад сто років. Її золотими нитками вишили монахині ще до відкриття Свято-Троїцького монастиря.

Головна святиня Троїцького собору, до якої приїздять численні прочани, - чудотворна Корецька ікона Божої Матері "Споручниця грішних".

Чудотворна Плащаниця Благовіщення Божої Матері, написана на кипарисному дереві (1620 р.) та ікона „Споручниця грішних”, що належала князям Корецьким, знаходилась у їх домашній молильні. Це були древні святині роду Корецьких. Католики наказали Яну-Карлу (брат князя Самуїла Корецького) винести їх із домашньої молильні, як не католицькі. Князь відстоював рідні святині, але нарешті здався. Він запропонував своїй сестрі ігумені Серафимі забрати ікони в монастир. В четвер, після дня Святої Трійці, 1622 року монастирський хресний хід на чолі з ігуменею Серафимою, собор духовенства прийшли в замок князів Корецьких. Тут був здійснений молебень, після якого ікону і Плащаницю урочисто перенесли в Свято-Воскресенський монастир.

День переносу ікони в монастир урочисто святкується в обителі і понині в четвер по П'ятидесятниці. Це надзвичайно багатолюдне і урочисте свято. В монастир приїжджає багато священників, правиться як у церкві, так і на подвір'ї монастиря, бо всіх бажаючих помістити в обителі не можливо. Ось уже більше 380 років проводиться у цей день хресний хід на честь

«Споручниці грішних».

За Біблією, саме до цієї ікони молилася Марія Єгипетська. І їй були прощені усі гріхи. Як із древнього Вавилона ця святиня потрапила до Корця - невідомо. Ймовірно, вважають історики, її з султанської Туреччини до міста привіз один із князів Корецьких, коли утікав з полону. Автор "Споручниці грішних" невідомий. У роки фашистської окупації німці намагалися вивезти благодатну ікону, оскільки вона була оздоблена позолотою. Однак, розповідають у монастирі, ніякі сили не могли зрушити образ Богородиці з місця.

Свято-Троїцький жіночий монастир вважається одним із наймогутніших твердинь православ'я північно-західної України. Розташований на вершині невеликого пагорба і захищений з півдня ставком, а з заходу болотистим лугом, монастир займав доволі

непогане стратегічне місце. З півночі та сходу був глибокий рів, який в разі потреби наповнювався водою зі ставка. Через рів до монастиря вів дерев'яний міст, зараз тут земляний насип. Кам'яний мур оточував по периметру монастир, мури первісно завершували зубці, з внутрішнього боку була дерев'яна галерея. Зараз збереглися окремі ділянки муру: північна частина та південна, по 60 та 50 м, висотою 3-4м. товщина 1,5 м. Вхід до монастиря був через п'ятиарусну браму-дзвіницю. Перший ярус мав вигляд прямокутника 14x10,4м., у четвертому поверсі містилося 14 стрільниць, п'ятий поверх був надбудований значно пізніше у 1840-х рр., і там розміщалися дзвони. В XV ст. висота чотириарусної башти сягала 18 м.

У найважчі часи Корецька обитель була для простого люду справжнім оберегом. І хоча під час війни 1941-1945 рр. Свято-Троїцький монастир постійно контролювали німецькі окупанти, він зі своїми товстими стінами і погребами для жителів Корця був місцем, де можна було сховатись від бомбардувань. Післявоєнний час для монастиря був періодом відновлення господарства та відбудови святині. Кожна з наступних ігумень намагалася якщо не відреставрувати старі ікони, то позолотити бані чи хоча б відремонтувати дах.

4 жовтня 1980 року у Свято-Троїцькому монастирі святкували сторіччя відбудови обителі. Святійший патріарх нагородив храм орденом Святого рівноапостольного князя Володимира першого ступеня. А у червні 1984 року указом Святійшого Патріарха Пімена Корецькому жіночому монастирю

була надана ставропігія, тобто підпорядкування безпосередньо патріархові.

У 1988 році, до свята 1000-ліття Хрещення Русі, влада повернула обителі двоповерховий корпус, де розташувався музей монастиря, бібліотека, медпункт, стоматологічний кабінет та готель для прочан. У 1990 році обителі було передано приміщення монастирської школи, де працює недільна школа. З середини 90-х років при обителі діє регентсько-катихизаторське училище. Випускники Духовної школи в майбутньому стануть не лише регентами церковних хорів, але й викладачами недільних шкіл, співробітниками православних видавництв, несучи ближнім світло Христової віри.

У 1994 році монастирю повернули будівлю древнього Свято-Воскресенського Корецького монастиря. Майже повністю розвалений дістався він насельникам обителі. Але нині уже височіють його куполи.

День черниці розпочинають і завершують молитвою. Кожен день тут о 16 годині 30 хвилин починається Всеношне бдіння. Після служби сестри йдуть до келій, де моляться і відпочивають від щоденних турбот. В обителі є місце, де молитва не переривається ніколи. Тут постійно читається Псалтир. Монахині, змінюючи одна одну, ведуть безперестанну молитву за

людей, за обитель, за державу. Але мешканці монастиря змушені дбати і про своє існування. Вони мають землю, де вирощують зернові, овочі, картоплю. Мають диво-садок. А про дивовижну пасіку, яку самі й обслуговують, й поготів говорити. Подібного не бачили ніде.

Після ранкової молитви та сніданку черниці розходяться по різних роботах. Як тут кажуть «послушаніях». Хто працює біля худоби, хто пече хліб і просфори.

Особливо шанується золотошвейне мистецтво. Корецький монастир єдиний у Руській Православній Церкві повністю зберіг це древнє ремесло. Зокрема сестри вишили митру і комплект херувимів на кукіль для Святійшого Патріарха Пімена. «Плащаниця Спасителя» — також робота поселниць місцевої обителі.

Дивують око господарські будівлі, порядок і чистота на подвір'ї монастиря, а скільки тут висаджено квітів — справжній рукотворний рай. Усе роблять з любов'ю та вірністю своєму обов'язку. Тілом відпочивають лише у свята, душею - ніколи. У Свято-Троїцькому монастирі безперервно моляться за живих і мертвих.

Використана література

Панасенко О. Корець і Кореччина: історія./ О. Панасенко, Л. Якубець, Луцьк.- 2000.- С.80-85,

Під заступництвом цариці небесної : [з історії Корецького Свято-Троїцького монастиря] // Цимбалюк Є. Холодний подих монастирської свічки (монастирі Рівненщини крізь призму минувшини та сьогодення). - Рівне.,2008.-С.24-29.

Рычков П. Дорогами южной Ровенщины/ П. Рычков - М., 1989.- С.16-29.

Яноші В. Видання цікаве і потрібне : [про альбом „Свято-Воскресенський Троїцький Корецький ставропігійний жіночий монастир”]// Вісті Кореччини.- 1999.-24 березня.- С.4.

Рекомендуємо прочитати:

Василишин М. Намолене місце : [про сучасність Корецького монастиря]/ М. Василишин // Вісті Кореччини.- 1996.- 9 серпня.- С.4.

Корець. Свято-Троїцький жіночий монастир // Волинь моя : журн.Міжнар.громад.об-ня „Волин. братство”.- К.,2001. – Вип. 1.- С. 211.

Кореччина: туристичні маршрути краю / відп.за вип.Н.Брухлій.-Корець, 2008.-С.5-8.

Конєва К. Христові наречені : [про черниць Корецького монастиря] /К. Конєва // Вільне слово . – 1997. – 1 берез.

Лесик О В. Замки та монастирі України/О.В. Лесик. – Львів,1993. – С.59-60.

Павловський А. Так живе обитель : [про сучасне Корецького Свято-Троїцького монастиря] / А. Павловський // Жовтневі зорі.- 1990.- 3 серпня.- С.3.

Петришина Н.О. Історії Корецького Свято-Троїцького монастиря / Н Петришина // Наукові записки : 100-річчю музейної справи на Рівненщині присвячується. – Рівне,1996. – Вип.1. – с. 84-90.

Свято-Троїцький Корецький монастир: традиція духовної спадкоємності : [про призначення нової настоятельки-ігумені] // Вісті Кореччини.- 2007.-17 березня.-С.3.

Сергієнко Ю. Наша обитель переживає велику радість : [про відвідини Корецького жіночого монастиря святійшим Патріархом Московським і всія Русі Алексієм] / Ю Сергієнко // Жовтневі зорі.- 1990.- 3 серпня.-С.3.

Сиротюк А. Божественна літургія у Свято-троїцькому монастирі / А. Сиротюк // Вісті Кореччини. – 2009. - 8 серпня. - С.1,6.

Про відвідини Корецького монастиря Патріархом Московським і всієї Русі Кирилом.

Ступчук Л. Корець: місто любові і куполів / Л. Ступчук // Освіта України. - 2006. - 5 вересня. - С. 12.

Чопенко В. Духовний причал : [про Корецький Свято-Троїцький монастир]/ В. Чопенко // Рівне Експрес . – 2004. - січня. – С. 10.

Юркова О. Тут навчаються тільки дівчата / О. Юркова// Вісті Кореччини. – 2008. -20 січня. – С. 1.

Про духовне регентсько-катехізічне училище, яке діє при Корецькому Свято-Троїцькому монастирі, де дівчата здобувають професії регента (диригента церковного хору) і золотошвачки.

Яноші В. Храм величезний збудував, і святині нетлінні врятував: Замково-монастирський комплекс в м.Корець 17 ст./ В. Яноші // Вільне слово. - 2000. - 5 липня. - С. 3.

Яноші В. Чудотворну ікону ховали в Корці / В. Яноші // Провінційка . – Рівне.-2009. - 26 люте.-4 березня. – С.15.

З історії ікони Зимненської Божої матері , яка зберігалася з 1967 по 1994 рік в Корецькому Свято-Троїцькому монастирі.

Інтернет-ресурси

Корецький Свято-Троїцький девичий монастир – пам'ятник архітектури [Електронний ресурс]. – Електрон. дані – Режим доступу:-

<http://www.mandria.ua/sights/296.html> . – Заголовок з екрану.

- історія Корецького Свято-Троїцького монастиря

На перехресті любові й пожертви [Електронний ресурс]. – Електрон. дані – Режим доступу:- <http://provinciyyka.rv.ua/index.php?newsid=2907> . – Заголовок з екрану.

- про поховання музи О. Пушкіна Анни Андро (Оленіної) на території Корецького монастиря

Святейший Патріарх Кирилл прийшов в Корецький монастир [Електронний ресурс]. – Електрон. дані – Режим доступу:- <http://www.pravoslavie.ru/news/31434.htm> . – Заголовок з екрану.

- про перебування Патріарха Московського і всієї Русі Кирила в Корецькому монастирі.

Сохраняють традиції Корецької обители [Електронний ресурс]. – Електрон. дані – Режим доступу:- <http://www.pravoslavie.ru/guest/061027171036.htm> . – Заголовок з екрану.

- інтерв'ю з ігуменею Наталією та новопризначеною ігуменею Рафаїлою

Чотириста років милитви за країну [Електронний ресурс]. – Електрон. дані – Режим доступу:- http://orthodoxy.org.ua/uk/po_eparhiyah/rivnenska/2006/03/20/1179.html . – Заголовок з екрану.

–сторінки історії Корецької обители.

***Свято-Троїцький монастир.
Вигляд з північної околиці міста***

